

STALIŠČE PODJETJA IKEA

Omogočiti zdrav in varen pristop h kemikalijam

V podjetju IKEA smo predani varnosti izdelkov. Ta je bila vedno pomemben del naše vizije »Ustvariti boljši vsakdan za mnoge ljudi«. Kupcem stojimo ob strani in verjamemo, da imajo vsi ljudje pravico do varnih in zdravih izdelkov brez nevarnih kemikalij.

V današnjem svetu, ki se naglo spreminja, so vse pomembnejši zdravje, varnost in krožnost. Hkrati se dramatično povečujeta tudi obseg in zapletenost različnih predpisov po svetu. Kot globalni trgovec se zavedamo svojega edinstvenega položaja, da spodbujamo spremembe na bolje. Inovacije in raziskave ponujajo nove priložnosti za stalno izboljševanje. V podjetju IKEA se tega izživimo.

Pristop in zaveze

Izdelava materialov, iz katerih so sestavljeni izdelki IKEA, ne bi bila mogoča brez kemikalij, ki jim dajejo barvo, teksturo, površinsko zaščito itd. A nekatere kemikalije lahko škodljivo vplivajo na ljudi in okolje. V podjetju IKEA smo zato zelo previdni, katere kemikalije dovoljujemo, pri čemer se opiramo na dejstva in znanost. Kadar je le mogoče, se izogibamo uporabi potencialno nevarnih kemičnih snovi. Upoštevamo vse zakonske zahteve in želimo preseči pričakovanja kupcev.

Kot vodilo pri delu s kemikalijami smo leta 2016 sprejeli drzno [strategijo za delo s kemikalijami v podjetju IKEA](#), ki deluje kot podstrategija naše trajnostne strategije [Pozitivno za ljudi in planet](#). Naša strategija za delo s kemikalijami zajema pet ciljev: 1.) več informacij o vsebnosti kemikalij v izdelku; 2.) ocenjevanje vseh izdelkov IKEA glede na kemijsko varnost; 3.) postopna opustitev snovi ali materialov, ki bi lahko bili nevarni; 4.) zagotoviti, da so vrednote naših dobaviteljev glede kemijske varnosti in skladnosti enake našim; in 5.) povečati osveščenost zaposlenih, potrošnikov in deležnikov o kemijski varnosti in skladnosti.

Primeri mejnikov glede kemikalij v podjetju IKEA

- Leta 1995 je podjetje IKEA umaknilo PVC iz večine izdelkov. PVC danes ostaja le v električnih izdelkih, vendar še naprej iščemo nadomestke.
- Leta 2000 smo iz proizvodnje pohištva IKEA popolnoma izključili bromirane zaviralce gorenja.
- Leta 2006 smo prepovedali ftalate v vseh izdelkih IKEA za otroke, leta 2009 pa tudi v izdelkih, ki so v stiku z živili. V vseh ostalih izdelkih so prepovedani tisti ftalati, ki so dokazljivo ali domnevno škodljivi.
- Z začetkom leta 2006 smo je bila prepovedana plastika BPA (bisfenol A) v izdelkih za otroke (0–7 let), v začetku leta 2018 pa so začele veljati dodatne prepovedi bisfenolov. Z letom 2012 smo začeli opuščati uporabo BPA pri izdelkih, ki so v stiku z živili.
- Z začetkom leta 2009 je bila iz proizvodnje politetrafluoroetilen (PTFE) umaknjena snov PFOA (vrsta visoko fluorirane kemikalije) (več o tem na strani 4).
- Leta 2016 je podjetje IKEA odpravilo kemikalije PFAS (sredstvo za vodoodpornost in proti madežem) iz vseh tekstilnih izdelkov IKEA.
- Od leta 2010 so minimalne zahteve IKEA o emisijah formaldehida po vsem svetu skladne z ravnmi, določenimi v 2. fazi Odbora za zračne vire Kalifornije in Zvezno uredbo ZDA 40 CFR § 7702018 (2018). Podjetje IKEA želi postopoma doseči, da bi bile ravni emisij formaldehida iz lesenih materialov enakovredne nizkim ravnam, ki jih oddaja naravni les.
- Od leta 2015 je v podjetju IKEA prepovedana uporaba kroma v proizvodnji usnja.

Cilji politike

- **Pristop, ki temelji na dejstvih:** v skladu s svojim pristopom h kemijski varnosti podjetje IKEA v celoti podpira zakonodajo, ki prepoveduje uporabo znanih nevarnih kemikalij za izdelke. Znano je, da so nekatere kemikalije v vseh koncentracijah nevarne in zanje ni prostora na trgu. Če pa je varna meja za nekatere kemikalije (npr. formaldehid) znanstveno dokazana, priporočamo, da regulativni organi to upoštevajo, preden kemikalijo popolnoma prepovejo. S tem se prepreči prehod na neprimeren nadomestek.
- **Razvrščanje snovi v skupine:** tveganje neprimernih nadomestkov lahko zmanjšamo tudi z opuščanjem celotnih skupin snovi namesto posameznih kemikalij, če ima celotna skupina snovi dokazane podobne lastnosti ali tveganja in bi prepovedano snov nadomestila podobna kemikalija s podobnimi nevarnimi učinki. Oblikovalce politik spodbujamo, naj postopoma odpravljajo celotne razrede nevarnih snovi ter podpirajo prizadevanja proizvajalcev za razvoj varnejših alternativ za tiste kemikalije, ki jih ni mogoče enostavno nadomestiti, in v njih vlagajo.
- **Poenostavitev in uskladitev zahtev:** kemikalije so na določenih trgih in znotraj posameznih trgov urejene z različnimi zakonodajnimi akti – vključno s shemami proizvajalčeve razširjene odgovornosti (PRO), zahtevami za izdelke, davki na kemikalije, poročanjem o kemikalijah in označevanjem, pri čemer ima včasih vsak lasten seznam kemikalij in omejitev. Poenostavljen in usklajen pristop tako na mednarodni kot nacionalni ravni bi proizvajalcem zagotovil boljše in stroškovno učinkovitejše pravne smernice ter vsem potrošnikom, ne glede na njihov kraj bivanja, zagotavljal enako raven zdravja in varnosti. Pristop »ena snov, ena ocena«, kot ga zagovarja Evropska unija, bi lahko bil dober način, kako uskladiti predpise med agencijami in preprečiti podvajanje dela, pri čemer je treba upoštevati različna

Postopna opustitev kemikalij

Ob delu s kemikalijami se vsakič vprašamo:

- Je ta kemikalija potrebna? Ali je posebna lastnost, ki jo zagotavlja snov, res potrebna?
- Ali obstajajo materiali, pri katerih dodajanje določene kemikalije ali skupine kemikalij ni potrebno?
- Če ne, ali obstajajo nadomestne snovi? Ali so nadomestki res varnejši?
- Če ne – ali je vredno?

Izogibanje protimikrobnim sredstvom

Z nastopom pandemije COVID-19 je bilo veliko pozornosti namenjene učinkovitosti in vplivu uporabe protimikrobnih sredstev za domače izdelke, vključno s pohištvom, da bi čim bolj omejili širjenje virusa. Raziskave niso mogle dokazati povezave med uporabo protimikrobnih sredstev na pohištvu in zmanjšanim širjenjem bolezni. Vemo tudi, da imata lahko zloraba in prekomerna uporaba teh kemikalij škodljive učinke na ljudi in okolje.* V podjetju IKEA smo zato sprejeli strogo politiko glede uporabe biocidov, v skladu s katero se jim na splošno izogibamo.

Omejeno uporabo biocidov sicer dopuščamo, kadar je ta pomembna iz zdravstvenih ali kakovostnih razlogov (npr. konzervansi v kemičnih izdelkih ali impregnacija zunanega lesenega pohištva) in kadar so tveganja obvladljiva, načeloma pa se uporabi biocidov izogibamo s skrbno izbiro materiala, na primer z izbiro odpornejših vrst lesa. Nenehno iščemo nove materiale, s katerimi bomo kupcem nudili varno in zdravo ponudbo izdelkov.

*Če želiš izvedeti več, obišči [www.SixClasses.org/Videos/Antimicrobial](https://www.sixclasses.org/videos/antimicrobial).

tveganja in izpostavljenost v povezavi z izdelki (na primer igrači in izdelki, ki so v stiku z živili, h katerim moramo pristopiti s povečano stopnjo varnosti itd.) ter jih različno nasloviti.

- **Poenostavitev in uskladitev programov razkritja informacij:** v podjetju IKEA se zavedamo pomena večje preglednosti glede uporabe kemikalij vzdolž dobavne verige, in ker želimo omogočiti krožno gospodarstvo brez strupov, vidimo prednosti v programih razkritja informacij. Po drugi strani se v izdelkih uporablja veliko vrst kemikalij. Zakonodajalce spodbujamo, naj v procesu oblikovanja politike zahteve glede poročanja omejijo na tiste podatke, ki zagotavljajo vrednost in znanje. Ločeni sistemi poročanja z zahtevami, ki se od trga do trga razlikujejo, poleg tega predstavljajo birokratske izzive, ne da bi nujno prinašali koristi potrošnikom ali krožnemu gospodarstvu. Zavzemamo se za preprost, digitalni pristop, ki bo med različnimi trgi usklajen (tako za postopke kot obvezne podatke), da se izognemo podvajanju obsežnega dela. Čeprav je zaslediti koristna prizadevanja za digitalizacijo postopkov v različnih svetovnih regijah, bi bilo treba zahteve uskladiti tudi prek meja različnih zakonodaj, da se obsežno delo ne bo podvajalo. Kadar to ni mogoče ali sistem ni vzpostavljen, oblikovalce politik pozivamo, naj sprejmejo dokazila, s katerimi proizvajalci prikažejo trden sistem dolžne skrbnosti vzdolž globalne verige.
- **Označevanje:** v podjetju IKEA želimo biti do kupcev odkriti, tudi ko gre za kemikalije. Naša prva prednostna naloga je ustvariti prave predpogoje, da se prepreči uporaba nevarnih kemikalij. Varnosti ne povečuje označevanje škodljivih kemikalij, temveč njihova ukinitev. Kadar je označevanje potrebno, je pomembno izbrati pravi način obveščanja in kupcem posredovati bistvene in razumljive informacije. Priporočamo, da se pred nadaljnjimi predlogi za označevanje izvede raziskava in ocena, koliko kupcem pomeni označevanje in ali je zanje koristno. Obstajajo različne možnosti obveščanja potrošnikov, tudi prek spleta, ob samem nakupu itd.
- **Prepoznavanje starih kemikalij:** poskrbeti moramo za pretok materiala po uporabi, ki je varen za uporabo v prihodnosti. Stare kemikalije (ki so se uporabljale v izdelkih, preden so bile zakonsko urejene) predstavljajo velik izziv za celotno industrijo. Enostavne rešitve za sledenje tem kemikalijam danes še nimamo. Medtem ko industrija še naprej išče pametne rešitve, oblikovalce politik pozivamo, naj te izzive prepoznajo kot ključno točko pri sprejemanju zakonodaje, povezane s krožnostjo, trajnostjo in kemikalijami.
- **Uskladitev s pobudami krožne in podnebne politike:** podjetje IKEA želi biti vodilno pri razvoju krožnega poslovanja. V tesnem sodelovanju z oblikovalci politik želimo industriji omogočiti premik v pravo smer ter družbo in kupce spodbuditi h [krožnemu razmišljanju](#). Z uveljavljanjem krožnih poslovnih modelov bomo morali pozabiti na delo v samozadostnih skupinah; poiskati bo treba rešitve, ki bodo uravnotežile interese ljudi in planeta. Predpisi glede kemikalij se morajo skladati z drugimi zakonodajnimi predpisi in zagotavljati, da se prizadevanja dopolnjujejo. Da bi izpolnili svoje cilje glede krožnosti, podnebja in odprave strupenih snovi, moramo zagotoviti čiste tokove/življenjske cikle materialov in v tesnem sodelovanju poiskati najboljše rešitve, da dosežemo zastavljene cilje.
- **Odpravljanje potrebe po zaviralcih gorenja:** čeprav si v podjetju IKEA prizadevamo, da določenih kemikalij v svojih izdelkih sploh ne bi uporabljali, kot je opisano v naši strategiji glede uporabe kemikalij, moramo izpolnjevati zahteve lokalnih trgov. Leta 2000 smo v podjetju IKEA iz oblazinjenega pohištva in posteljnih vložkov na vseh trgih umaknili vse bromirane zaviralce gorenja. Vendar pa veljavni predpisi o požarni varnosti na trgih, kot sta Združeno kraljestvo in Irska, določajo posebne pogoje glede preizkušanja, na primer preizkus velikega odprtega ognja, ki lahko mnogim podjetjem preprečuje,

Varna posoda

Na današnjem trgu je najpogostejši premaz za posodo politetrafluoretilen (bolj znan kot PTFE). Trpežni premaz proti prijemanju je že dolgo stalnica v proizvodnji kuhinjskih pripomočkov.

Pri proizvodnji PTFE so v preteklosti uporabljali kemikalijo PFOA (vrsta visoko fluorirane kemikalije), zaradi katere je posoda postala odbojna za olja, madeže in vodo. Sčasoma pa so raziskave pokazale, da lahko tovrstne kemikalije škodljivo vplivajo na zdravje delavcev v proizvodnih linijah in na zdravje našega okolja. V podjetju IKEA smo tako leta 2009 še pred zakonsko ureditvijo sprejeli odločitev o proaktivnem postopnem opuščanju PFOA iz ponudbe izdelkov IKEA.

Vsi premazi proti prijemanju v izdelkih IKEA od leta 2012 dalje se nanašajo z različnimi tehnikami proizvodnje PTFE brez uporabe PFOA. To je v skladu s predpisi na različnih trgih, kjer pristojni organi potrjujejo, da so današnji premazi na osnovi PTFE, kot jih uporablja podjetje IKEA, varni za predvideno uporabo v kuhinjski posodi.

V podjetju IKEA se radi posvetimo svojim kupcem ter jim ponudimo možnosti, ki temeljijo na njihovih prizadevanjih, strasteh in potrebah. Naj gre za ceno, obliko, uporabnost ali materiale, vselej iščemo nove in kreativne pristope, da obogatimo svojo ponudbo, vključno z premazi proti prijemanju za kuhinjsko posodo. Čeprav še nimamo vseh odgovorov, smo prepričani, da jih bomo kmalu našli, in oblikovalce politik spodbujamo, naj dopustijo razvoj inovativnih rešitev.

da bi se v celoti izognila uporabi kemičnih zaviralcev gorenja, in ovira uvajanje inovativnih rešitev. Oblikovalce politike spodbujamo, naj razvijejo zakonodajo, ki bo proizvajalcem omogočila, da se izognejo uporabi zaviralcev gorenja.

Pogled naprej

V podjetju IKEA smo ponosni na svojo proaktivnost pri opuščanju škodljivih kemikalij, pri čemer pogosto prehitimo zakonodajne uredbe, zato želimo v tesnem sodelovanju z oblikovalci politik deliti svoje izkušnje in pomagati razviti močan kontrolni okvir in pametne rešitve, ki lahko zaščitijo zdravje in varnost naših kupcev, zaposlenih in planeta.

O podjetju IKEA: Podjetje IKEA posluje s franšiznim sistemom z več kot 440 trgovinami na 53 trgih. Pod blagovno znamko IKEA poslujejo številna podjetja z različnimi lastniki. Skupina Inter IKEA je odgovorna za nenehen razvoj koncepta IKEA, njena glavna poslovna enota – IKEA Range & Supply – pa je odgovorna za oblikovanje in dobavo globalne ponudbe izdelkov IKEA franšizojemalcem.

¹ Kot dober primer glej California TB 117-2013.